TOEN EN NU

100 jaar De Veer Theaters en MetaCorp (4): donkere wolken...

Shon Eddy de Veer begon 100 jaar geleden met het vertonen van films. 'E. de Veer Chain Theaters' opende bioscopen over het hele eiland, met als vlaggenschip het De Veer Theater aan de Boulevard. Daar traden ook internationale sterren op en de opbrengsten gingen deels naar goede doelen zoals hulp bij natuurrampen in de regio. 'E. de Veer Company' bestond verder uit een frisdrankenfabriek en transportdivisie.

Publiek aanwezig in Rialto bij oprichting van de MEP.

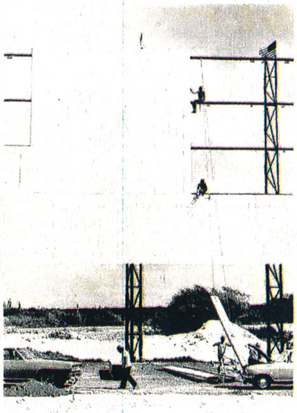

Het reuzenscherm van de Drive-In in aanbouw.

Eduardo de Veer op de Military Academy.

door **Evert Bongers**

In de jaren vijftig en zestig verloor Aruba twee politieke leiders op relatief jonge leeftijd: PPA-leider Juan E. Irausquin stierf in 1962, 57 jaar oud en AVP-leider Shon A. Eman overleed in 1967, hij werd 51 jaar. Beide lieten in hun respectievelijke partijen een leegte achter die niet zomaar op te vullen was. Hetzelfde gold voor de 'E. de Veer Company'. Shon Eddy was in 1956 gestorven, 63 jaar oud en Georges Porry, Shon Eddy's schoonzoon en manager van Tropical Bottling, overleed in 1964, op de jonge leeftijd van 46 jaar. Het bedrijf, met zijn drie divisies (bioscopen, frisdranken en transport) had aan het begin van de jaren zestig zo'n 100 man personeel in dienst, maar kwam financieel in de knel en dreigde failliet te gaan. Het was dankzij de financiële hulp van de Maduro & Curiel's Bank, dat het bedrijf door deze crisis heen wist te komen. Het overeind houden van het bedrijf kwam aanvankelijk helemaal neer op Eddy's zoon Shon (Gerard), die echter ook kwakkelde met zijn gezondheid.

De kroonprins van het bedrijf, Shon's oudste zoon Eduardo, was in 1964 21 jaar oud en was net in de VS afgestudeerd in Business Administration, toen hij naar Aruba kwam voor de begrafenis van zijn oom Georges. Op aandringen van de familie keerde hij niet terug naar de VS, maar nam de leiding van het bedrijf op zich dat er toen slecht voor stond. Eduardo moest drastische maatregelen nemen om het hoofd boven water te kunnen houden. Minder rendabele bioscopen zoals die in Santa Cruz, Savaneta, de Esso Club en Lago Heights werden gesloten en er moesten nogal wat werknemers afvloeien, vaak loyale krachten die al lang in dienst waren en bijna als familieleden beschouwd werden. Het was allemaal nodig om te kunnen overleven.

Eduardo, die het bedrijf nog van binnenuit moest leren kennen, deed dat door de mouwen op te stropen en zelf mee te draaien op de werkvloer. Hij leerde alles van de employees en ging zelf allerlei klusjes opknappen, tot het repareren van de projectoren toe. Hiermee kreeg hij niet alleen waardering van zijn werknemers, maar

Georges Porry, manager van de Tropical Bottling Co., met collega's.

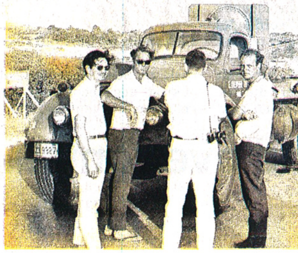

Zwaar transport door De Veer Transport Co., met Eduardo rechts.

ook kon hij controleren of alles wel goed ging en ook zelf ontdekken wat er verbeterd moest worden.

Eduardo kwam een keer in de bioscoop het aantal verkochte kaartjes vergelijken met de bezoekers in de zaal, waarbij hij er achter kwam dat het niet klopte en dat het personeel geld achterover drukte. Zo was er veel geld verloren gegaan en mede daardoor ging het slecht met het bedrijf. Er werd op staande voet ontslag aangezegd aan de betrokkenen en er kwam een beter controlesysteem.

Eduardo verzamelde goede krachten om zich heen om de belangrijkste taken binnen het bedrijf te vervullen. Een daarvan was financieel manager François Paris. Toen het weer wat beter ging met de bioscopen, kreeg Eduardo een nieuwe lening van de bank om het De Veer Theater te renoveren. Daarmee kon de zaal van airconditioning worden voorzien, met een groter scherm, luxere stoelen en een betere geluidinstallatie. Het gerenoveerde theater ging in 1965 open met de première van 'The Sound of Music'. Daarna werden Rialto en Principal gerenoveerd, waarna in 1969 de Drive-In openging in Balashi, naar Amerikaans model.

De jaren zeventig waren politiek onrustige jaren. Er werd een nieuwe partij opgericht – in het Rialto Theater nog wel – de MEP, onder leiding van Betico Croes. Eduardo De Veer kreeg in die tijd een belangrijke toevoeging in het management bij, zijn broer Gerardo, die direct na zijn afstuderen kwam helpen in het familiebedrijf. Eduardo moest er nog steeds op toezien dat in alle geledingen van het bedrijf de broekriem werd aangehaald en dat gold ook voor familieleden die het al jaren niet zo nauw namen met uitgaven. Dat werd hem niet in dank afgenomen. De familie wilde weten hoeveel geld er eigenlijk in het bedrijf zat en vroeg dat aan de bank. Die reageerde echter met de mededeling dat die informatie alleen aan de directeur werd verschaft. Daarop probeerden de familieleden, allen aandeelhouders, om achter Eduardo's rug om zijn tante tot directeur te benoemen. Eduardo was op dat moment op vakantie in Italië – zijn eerste vakantie sinds hij aan zijn baan was begonnen – toen hij door broer Gerardo werd gebeld met de waarschuwing dat er heimelijk een aandeelhoudersvergadering zou worden gehouden om zijn tante tot directeur te benoemen.

Eduardo keerde op staande voet terug en verscheen tot ieders verbazing op de vergadering. Daar gaf hij openheid van zaken betreffende de stand van het bedrijf en kondigde aan na afloop van zijn vakantie zijn ontslagbrief te zullen indienen. Dit tot schrik van de familieleden, die grote spijt kregen en hem smeekten om aan te blijven. Hij stemde hiermee in onder voorwaarde dat hij de onuitgegeven aandelen van het bedrijf zou kunnen kopen. Om dat te doen, moest hij geld lenen bij de bank en dat lukte hem bij Lio Capriles van de Maduro & Curiel's Bank, die vertrouwen had in de aanpak van Eduardo. Met het geleende geld kon hij ook dividend uitkeren aan de aandeelhouders. Na deze dramatische confrontatie met de familieleden, kregen deze meer vertrouwen en waardering voor de manier waarop Eduardo het bedrijf weer op de rails had gekregen. Eduardo zelf had ook een goede les geleerd: transparanter te zijn ten opzichte van de aandeelhouders.

– – wordt vervolgd – –

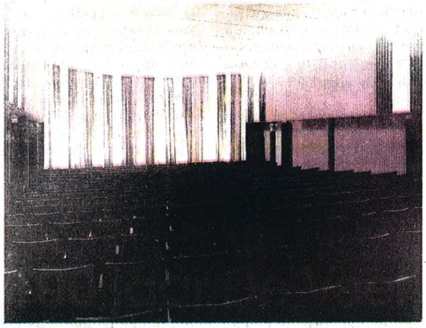

Het gerenoveerde auditorium van het De Veer Theater.